A°. 1841. N°. 86

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, is f 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 4 MEI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Financiële geruchten.

Men herinnert zich het berigt, eenige dagen geleden door het *Handelsblad* herhaaldelijk medegedeeld, alsof de minister van financiën door groote maatregelen van orde en spaarzaamheid, vooralsnog geen toevlugt zal behoeven te nemen tot de uitgifte van nieuw papier, waartoe hij onlangs bij eene wet werd gemagtigd; en alsof de bemoedigende uitzigten, daardoor geopend, het vertrouwen bij de speculanten zouden hebben verlevendigd en den prijs van ons staatspapier zouden hebben doen rijzen.

Ofschoon wij terstond de onjuistheid van dit berigt bevroedden, hielden wij dienaangaande een tijdlang het stilzwijgen. Mogten de geldelijke belangen van velen, die vermeenen in het *Handelsblad*, althans wat de beurs-aangelegenheden betreft, stellige narigten te kunnen putten, roekeloos worden gewaagd, — men had het zich zelve te wijten; wij hadden dikwerf genoeg aangetoond en herhaald dat het *Handelsblad* een geldblad is. En wat het dwaalspoor aangaat, waarop de publieke meening in het politische door het bedoelde berigt mogt worden gebragt, — die kon spoedig genoeg te regt gewezen worden.

Ook meenden wij de officiële bladen tijd te moeten laten om ten deze de teregtwijzing te geven, welke hun naar waarheid en billijkheid noodig schijnen mogt, en welke wij meenden dat door hen, in het belang des ministers zelven, niet zou worden achter gehouden.

Zij hebben echter goedgevonden het stilzwijgen te bewaren; zij hebben door hun stilzwijgen medegewerkt tot het opwekken van verwachtingen, die niet kunnen worden vervuld. Degenen, die zich financiëel aan dezelve vergaapten, hebben dit al geboet. De prijs van ons staatspapier, voor een oogenblik opgedreven, is reeds weder gedaald.

Natuurlijk; men begreep dat de maatregelen van orde en spaarzaamheid, welke de minister van financiën aan zijn departement invoeren kon, niet van dien omvang konden wezen, dat daardoor *millioenen* zouden zijn bespaard.

Er moest eene andere reden bestaan voor het niet uitgeven van nieuw papier.

De magtiging, door de Staten-Generaal tot de uitgifte van nieuw papier verleend, had voornamelijk ten doel het te-kort in de kas der Rijn-spoorweg onderneming, waaruit bijzondere kapitalen, door een onverschoonbaar misbruik, tot andere einden aangewend werden, te herstellen. De toestand nu dezer onderneming, die thans in haren voortgang en werking geheel is belemmerd, maakt die teruggave vooralsnog onnoodig; het haar ontnomen kapitaal zou tot zijne eigenlijke bestemming niet kunnen worden besteed, en het uitgeven van papier, tot vinding van dat kapitaal, zou mitsdien doelloos zijn en alleen strekken om de renten van het nieuwe kapitaal zonder noodzakelijkheid te doen loopen.

Deze toelichting strekke tot eene nieuwe proeve van de juistheid der Handelsbladsche berigten, opdat men voortaan omzigtiger zijn moge alvorens zich te laten misleiden door voorspiegelingen, die niet kunnen worden verwezenlijkt, en die, bij nader blijkende bedriegelijkheid, noodlottig zouden wezen voor het krediet eens ministers, aan wien men reeds eenige wezenlijke verbeteringen en bezuinigingen te danken heeft, en van wien men er nog meerdere schijnt te mogen verwachten.

Buitenlandsche berigten.

RUSLAND en POLEN.

St. Petersburg, 22 april. Het privilegie der Russisch-Amerikaansche compagnie, dat haar voor het eerst in 1799 verleend werd, is door Z. M. verlengd tot het jaar 1862. (*Pr. St. Z.*)

ITALIE.

Rome, 17 april. Naar men verneemt zal de heer *Capaccini* den 28sten zijne reis naar Holland aannemen, vergezeld door den abt *Figeri*, die vroeger aangesteld was bij de pauselijke nunciatuur te Napels, en thans den prelaat als secretaris toegevoegd is. (*A. Z.*)

Napels, 17 april. De befaamde zwavel-kwestie schijnt helaas aanleiding te geven tot nieuw misverstand tusschen onze regering en de Engelsche niet alleen, maar ook de Fransche; met Frankrijk moet deswege reeds eene groote spanning bestaan. (*K. Z.*)

PRUISSEN.

Men meldt uit Berlijn: »Eenige dagen geleden, werd hier bij het afbreken van een huis, hetwelk ter uitbreiding van het postkantoor aangekocht was, een schat van 60,000 daalders aan goud, meestal in munten van *Albrecht den Beer*, gevonden. Ook ontdekte men een zeer ver loopenden onderaardschen gang; wegens de slechte lucht kon men er echter niet in doordringen." (*O. P. A. Z.*)

†*Kleef*, 1 mei. Bij gelegenheid dat onze landraad, de heer *von der Mosel*, gedachtenis vierde van zijne 25-jarige ambtsbediening, is hem door zijne ambtgenooten uit den regerings-kreis een zilveren beker geschonken, die in Berlijn vervaardigd is. Op de eene zijde is hij voorzien met een toepasselijk geschrift, en aan den anderen kant met het wapen van den heer *von der Mosel*. Bij eene gepaste aanspraak van den heer *Robbers*, den oudsten burgemeester van Calcar, werd deze beker den heer *von der Mosel* overhandigd. — De graaf *von Spiegel*, regerings-president van Dusseldorp, was opzettelijk overgekomen, om den feestvierende, namens Z. M. den koning van Pruissen, geluk te wenschen. Des namiddags is er te dezer gelegenheid, ten huize van den logementhouder *Robbers*, in den diergaarde, een diné gehouden, hetwelk door de notabelste ingezetenen onzer stad werd bezocht en waar de geestelijken van verschillende geloofsbelijdenissen mede aanzaten, gelijk ook de burgemeesters en andere ambtenaren uit den omtrek. — Het getal dischgenooten bedroeg 214, en, ten einde deze behoorlijk te kunnen plaatsen, had men de zaal van het logement door eene, van buiten aangebragte, sierlijke tent aanmerkelijk vergroot.

ENGELAND.

Londen, 28 april. De bezorgdheid, welke het lot van de stoomboot *President* inboezemt, neemt nog aanhoudend toe; aan al de stranden van ons halfrond wordt angstiglijk onderzoek gedaan naar het door de baren aangespoelde wrakhout, vreezende men daarin het bewijs van eene schipbreuk te ontdekken, wier afgrijsselijkheid een ieder zich gemakkelijk kan voorstellen. Intusschen is nog niet alle hoop vervlogen, en men mag eenig geloof slaan aan het vermoeden van de *Hampshire Telegraph*, dat de *President*, na het doorstaan van de zware stormen, die 13, 14 en 15 maart hebben gewoed, naar den Amerikaanschen wal is gestevend, en, bij gebrek aan andere middelen, zich op goed geluk af door wind en stroom heeft laten voortdrijven. In dit geval [illegible] middelen bezittende om hierin te voorzien, door den wind zuidwest-waarts zijn weggevoerd; en alsdan moet het eenige behoud daarin hebben bestaan, dat de stoomboot een van de vele vaartuigen hebbe ontmoet, die den oceaan doorkruisen.

Londen, 29 april. Gisteren morgen vroeg is te Liverpool aangekomen het stoomschip *Britsch Queen*, hetwelk New-York 11 dezer verlaten en de reis in 26 dagen volbragt heeft. Op den dag des vertreks had men te New-York geenerlei tijding van de vermiste stoomboot *President* ontvangen.

Londen, 29 april. Blijkens het verslag van het kommité voor de zaken der Vereenigde-Staten-bank wordt het verlies op 17,301,946 dollars geschat, en na de betaling van alle schulden wordt het kapitaal nog begroot op 15,270,256 dollars, hetgeen genoegzaam gelijk staat met 46½ voor ieder aandeel van 100 dollars. De heer *Dunlop*, de president, en eenige directeurs waren afgetreden; kolonel *Drayton* was tot nieuwen president gekozen, en men had ook andere directeurs benoemd. Men besloot de instelling voort te zetten, eene memorie bij de wetgevende magt in te leveren, het kapitaal der bank tot 14,000,000 kapitaal in aandeelen van 40 dollars te verminderen, de bank op denzelfden voet te brengen als andere banken, fondsen in handen van vertrouwde personen te stellen ter verzekering van de gewone betalingen, alle agentschappen af te schaffen en de verrigtingen der bank tot de stad zelve te bepalen en dan nog wel uitsluitend voor handelszaken, den naam der bank te veranderen, de salarissen van al de ambtenaren te verminderen, enz.

De vergadering verdaagde hare bijeenkomst tot den eersten Dingsdag in de maand mei.

Volgens de *New-York Daily Express* hebben al de verliezen en rampen plaats gehad sedert de expiratie van het charter in 1834, als wanneer de instelling ophield meer dan eene staten-bank te zijn; en indien zij destijds had gelikwideerd, zoude niet slechts het kapitaal onverminderd zijn gebleven, maar zelfs zijn aangegroeid; zoodra zij ophield eene nationale bank te wezen, bedroeg het kapitaal van 35 millioen te veel, en daar het te groot was om aan kooplieden van Philadelphia op wissels te leenen, werd het op fondsen, katoen of andere voorwerpen van speculatie uitgegeven.

FRANKRIJK.

Parijs, 29 april. De autoriteiten blijven op hunne hoede; iedereen dag is een er bataljon van elk regiment der bezetting van Parijs in de kazernen geconsigneerd. De wachtposten zijn versterkt en de patrouilles der municipale garde en linietroepen zijn zeer talrijk door alle deelen der hoofdstad verspreid. Deze demonstratiën beginnen eenige ongerustheid bij de bevolking gaande te maken, doch dezelve schijnen met geen ander oogmerk te zijn verordend dan om de coalitiën van werkvolk te verhinderen.

Parijs, 30 april. In de hoofdkerk Notre Dame worden groote toebereidselen gemaakt voor de plegtigen doop des graven van *Parijs*. Alle zuilen worden met goudgestikte fluwelen draperiën [illegible], boven welke trofeën zijn aangebragt. Voor [illegible] koor wordt een altaar geplaatst, aan welks zijden banken gestoelten voor de autoriteiten worden [illegible]. Het koor zelf is zeer rijk gedecoreerd, en eene overdekte galerij is voor het orkest en de zangers bestemd. Boven den ingang der kerk is een prachtig troonverhemelte geplaatst, onder hetwelk de geheele geestelijkheid den stoet ontvangen zal. Van

af de Tuilleriën tot aan de kerk zullen de linietroepen en nationale garden in twee rijen geschaard staan.

— Gisteren avond hebben in de straat Transnonain weder eenige volksoploopen plaats gehad, die echter spoedig door de municipale garde zijn onderdrukt geworden. Een gedeelte van het garnizoen blijft nog in de kazernen geconsigneerd.

— De *Gazette de France*, heden morgen voor het hof van assises der Seine gedagvaard, doch niet gecompareerd zijnde, is door het hof, zonder bijstand van den jury, veroordeeld tot 5000 franken boete, ter zake van valsche berigtgeving en kwade trouw. Het hof heeft overigens het in beslag-nemen der geïncrimineerde nommers van het dagblad bevolen, als ook het afkondigen en aanplakken van dit besluit, ten getale van 3000 exemplaren.

— In den *Moniteur* leest men als volgt:

Bij gelegenheid van hoogstdeszelfs naamfeest en den doop van Z. K. H den graaf *van Parijs* heeft de koning, op voordragt van den grootzegelbewaarder, minister van justitie, hoogstdeszelfs goedertierenheid doen gevoelen aan 187 door de gewone regtbanken veroordeelde personen. Van dit getal hebben 156 kwijtschelding van verderen straftijd, 28 verzachtingen of verminderingen van straf en 3 ontheffing der bij hunne straf gevoegde tepronkstelling bekomen. Overeenkomstig Zr. Ms. bedoeling zullen de verleende genadeblijken overal derzelver uitvoering erlangen op 1 mei.

BELGIE.

Brussel, 29 april. In het officiële dagblad vindt men een' vergelijkenden staat der inkomsten van 's lands schatkist over het eerste vierendeeljaars van 1841 en dat van 1840. Dezelve leveren voor het loopende jaar een batig saldo op van 12,000 fr., welke voordeelige omstandigheid door de dagbladen der onderscheidene partijen aan verschillende oorzaken wordt toegeschreven. De opbrengst der ijzeren spoorweg heeft voornamelijk tot dien gunstigen uitslag bijgedragen, en door een batig slot van ruim 225,000 fr. vele andere nadeelige uitkomsten kunnen dekken. Onder de nadeelige bekleed eene eerste plaats het bedrag der regten op den in- en uitvoer te Antwerpen, hetwelk op verre na niet gelijk staat met dat van vorige jaren.

— De nieuwe minister van financiën, de heer *de Briey*, heeft, even als zijn ambtgenoot, de heer *Nothomb*, aan de hoofd-ambtenaren van zijn departement eenen rondgaanden brief gerigt, waarin hij van zijne aanhoudende pogingen spreekt, om eenheid in het bewind te bewaren, en alle verschil van gevoelens, waardoor de geregelde gang der zaken gestremd mogt worden, afraadt.

Brussel, 30 april. Men heeft hier berigt uit Luik ontvangen, dat er op den 29sten eene hevige uitbarsting in eene steenkolen-mijn, nabij de gemeente Ougrée, heeft plaats gehad. Een gedeelte der mijn was ingestort, en er werden 25 à 30 werklieden vermist.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 1 mei. Heden nacht, omstreeks 2 ure, is er brand ontstaan in het vodden-pakhuis *van Beukman*, in de Joden-houttuinen en hoek van de Markenburg, en welke zoo spoedig toenam, dat in korten tijd 8 loodsen en 5 huizen in de asch gelegd zijn; — door doelmatig aangebragte hulp van 18 spuiten heeft het mogen gelukken, den brand, die allerhevigst woedde, in den loop van den voormiddag zoo verre meester te worden, dat, hoewel er nog een rookende en smeulende puinhoop is overgebleven, het gevaar geweken is; de schade is aanmerkelijk, doch hebben er geene ongelukken plaats gehad.

's Gravenhage, 30 april. Men verzekert dat Z. M. eerst aanstaanden donderdag in deze residentie terugkeeren zal. Ook wil men, dat Z. M. de vesting Maastricht zal bezoeken.

— Z. M. heeft den gepensioneerden generaal-majoor *J. J. L. de Steurs*, en al zijne wettige nakomelingen, tot den adelstand verheven, en is bovendien aan denzelven de titel van *Ridder* verleend.

— Z. M. heeft benoemd tot auditeur bij den schuttersraad der dienstdoende schutterij te Delft, Mr. *S. H. Heys*, advocaat aldaar.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 30 april.

In deze zitting zijn ingekomen verzoekschriften van de heeren *Quarles van Ufford* en *Elink Sterk*, om op de lijst van kandidaten voor het lidmaatschap der rekenkamer te worden geplaatst.

Aan de Kamer is hulde gedaan van: 1°. *de Proeve eener wet betrekkelijk de onteigening ten algemeenen nutte*, door Mrs. *D. A. Walraven*, *S. P. Lipman*, *A. Brugmans* en *B. Donker Curtius*, advocaten te Amsterdam; 2°. van de *Verzameling van officiële stukken, enz, betrekkelijk het Concordaat.* — Plaatsing in de boekerij.

Zijn ingekomen anderscheidene verzoekschriften, nopens het tarief, het personeel, de regterlijke indeeling van Limburg, enz. Onder die, betreffende het personeel, is er een van *Peeters* en andere stalhouders, enz. te Haarlem. — Verzending aan de commissie. — Deze doet verslag, bij monde van de heeren *van Heloma* en *van Panhuys*, als: 1°. op een rekest van fabriekanten van zwart aardewerk in Vriesland; 2°. van verveeners te West Stellingwerf, in Vriesland, en van verveeners in de provincie Drenthe, die hunne bezwaren doen kennen over den bestaanden accijns op den turf; 3°. van *Surig* en andere stalhouders te Amsterdam, tegen de voordragt op het personeel, wat hun beroep betreft; 4°. van ingezetenen uit Noord Holland, mede tegen die voordragt, wat de belasting op de paarden aangaat; 5°. van kooplieden en winkeliers te Groningen, tegen het rondventen door in- en buitenlandsche kramers en reizende commiezen; 6°. van een 40tal personen, almede tegen verschillende bepalingen der voordragt op het personeel; al deze stukken zullen ter griffie worden nedergelegd en de verslagen gedrukt. Daarna is de vergadering gescheiden.

's Gravenhage, 1 mei. Men verneemt, dat, op het door haar daartoe gedane verzoek, een eervol ontslag is verleend aan *J. L.* barones *van Heeckeren van Kell*, uit hare betrekking van hofdame bij het hof van de prinses *Frederik der Nederlanden.*

— Men verzekert, dat van den 1sten juni, tot de laatste helft der maand augustus aanstaande, een exercitie-smaldeel zal kruisen in het kanaal en den atlantischen Oceaan, bestaande uit de volgende schepen, als de fregatten *de Rijn* en *Palembang*, de korvet *Juno*, de brik *de Zwaluw* en het stoomschip *de Hekla*; welke schepen te Vlissingen zouden worden vereenigd.

— Heden avond wordt er, ter gelegenheid van den naamdag des konings der Franschen, bij den Franschen gezant aan het Nederlandsche hof, eene luisterrijke soirée gegeven, welke door de prinsen, het korps diplomatiek, de ministers en de aanzienlijksten der residentie wordt bijgewoond.

Rotterdam, 1 mei. Naar men verneemt hebben er dezer dagen groote veranderingen en bezuinigingen bij het personeel der directie van de Nederlandsche stoomboot-maatschappij alhier plaats gehad; onder anderen moet de directeur *van Vollenhoven* uit deze zijne betrekking ontslagen en benoemd zijn tot president der permanente commissie dier maatschappij, terwijl de mede-directeur *Röntgen*, in deze zijne betrekking, wel is waar, is gehandhaafd, doch, naar men zegt, in zijne jaarwedde merkelijk is verminderd; ook spreekt men van meerdere ambtenaren bij die zelfde maatschappij, welke hun ontslag zouden hebben bekomen.

Tilburg, 29 april. Heden is, Z. M. alhier met vreugde-schoten en het luiden der klokken ontvangen. Eene ontzettende volksmenigte, zoo uit de stad zelve, als uit den omtrek, was daar te zamengevloeid, en betoonde door de hartelijkste vreugde hare gehechtheid aan den geliefden vorst. Eene eenvoudige, maar zeer nette eerewacht, alsmede al de gilden, in costuum, met muziek en vaandel, en wel gedeeltelijk te paard, vergezelden den koning.

Z. M. was voornemens, morgen te Tilburg te blijven, en zaturdag zijnen plegtigen intogt in 's Hertogenbosch te doen.

's Hertogenbosch, 29 april. Z. M. de koning zal den 1sten dezer zijne plegtige intrede binnen deze vesting doen, en tot den 3den hier verblijven. — De stedelijke regering heeft, bij openbare bekendmaking, aan de ingezetenen kennis gegeven van deze heugelijke gebeurtenis, en de inwoners wedijveren algemeen, om Z. M. op de luisterrijkste wijze te ontvangen.

Arnhem, 2 mei. Onder de rubriek *Nederlanden* leest men in de Augsburger *Allgemeine Zeitung* van 27 april: » De Staten Generaal houden zich voortdurend stil, en men kan schier niet gelooven, dat het onderzoek der onteigeningswet en der wet op de personele belasting hen zoo lang aftrekken. De reden is wel dieper te zoeken, namelijk in den strijd der oude en nieuwe verhoudingen. Menigerlei zaken zetten het land in beweging: het concordaat heeft bij het puriteinsche gedeelte der natie bezorgdheid gewekt, die, hoe ongegrond ook, bij een zoo godsdienstig en door godsdienstige scheuringen zoo verdeeld volk niet gering te achten is. De droevige staat van zaken onder de vorige regering had een gedeelte der pers zoo zeer in spanning gebragt, dat zij bijna openlijk de republiek predikte: de *Tolk der Vrijheid* is, naar men weet, vervolgd geworden, waarop een streng vonnis gevolgd is, hetwelk men hoopt, bij de veranderde omstandigheden, door de koninklijke genade wezenlijk te zien wijzigen; anderen echter dringen op strengheid aan, en ook in deze over het geheel onbeduidende zaak, geeft zich het antagonismus der beide partijen, die elkander nog in de regering het evenwigt houden, te kennen.”

Arnhem, 3 mei. Een berigt, voorkomende in het *Handelsblad* van gisteren, zou wonderlijke vermoedens kunnen doen ontstaan omtrent de zedelijkheid hier ter stede. Het is waar, dat er gedurende eenige avonden een soort van oploop plaats had, en soms uren aanhield, voor een huis in de Rijnstraat; doch dit huis was geenszins »een zeker huis,” maar een burger modewinkel of sitsen-winkel; en de vermoedens van »onzedige gedragingen” hadden volstrekt geen anderen grond dan dat men er een aanzienlijk inwoner der stad des avonds had zien ingaan, en, hetzij om iets te bezigtigen, het zij om iets te verrekenen, zich naar de woonkamer of achterkamer had zien begeven. Of men soms vermoedde, dat dit geschiedde ter eere van eene niet onknappe dochter, zulks is zeer mogelijk; doch dit is geene regtmatige reden om voor een huis post te vatten, en »onzedige gedragingen” te vermoeden, die, bestonden zij en waren zij in eenig opzigt strafbaar, de policie of justitie zouden aangaan, en niet het publiek. Wel verre dat de policie iets strafbaars in het huis scheen te vermoeden, heeft zij het in bescherming genomen, en, zelfs met inroeping der militaire magt, ongepaste bemoeijenissen tegengegaan. Waarschijnlijk zal zij ook onderzoek hebben gedaan of er hier soms aanstookers waren, ten einde deze, bij verdere herhaling, verantwoordelijk te stellen wegens de gegevene aanleiding tot tooneelen, die ligtelijk eenen bloedigen keer hadden kunnen nemen. Daar zoowel de burgerlijke als de militaire overheid besloten heeft om de individuële vrijheid der ingezetenen krachtdadig te handhaven, en hen voor beleedigingen te beveiligen, zoo schijnt men te mogen vertrouwen, dat dergelijke opschuddingen voortaan niet meer zullen worden beproefd.

Letternieuws.

Beschouwingen over de Algemeene Rekenkamer, door J. REVIUS, *gepensioneerd ritmeester en administrateur van de kleeding en de wapening bij het regement grenadiers.* 's Gravenhage, ERVEN DOORMAN, 1841; 37 bladz.

In deze brochure wordt menige belangrijke aanmerking gemaakt, menige nuttige wenk gegeven omtrent een grondwettig ligchaam, tot nog toe zoo onbeduidend en doelloos, hetwelk een voorname steun van ons staatsgebouw behoorde te wezen. De heer REVIUS huldigt dienaangaande constitutionele begrippen, en schijnt onafhankelijken zin met kennis en ijver te paren.

Hij beschouwt de algemeene rekenkamer als een gemagtigde van de Staten-Generaal tot het opnemen en sluiten der rekeningen van 's lands penningen. Ziedaar het juiste gezigtpunt, door de vervaardigers der grondwet blijkbaar niet gevat, bij het daarstellen van artikel 200. Wat toch beteekenen aldaar de woorden: » *mitsgaders behoorlijke rekening en verantwoording te vorderen van alle bijzondere lands-comptabelen en anderen?*” (1) Bedoelde men hier, de rekenkamer bevoegdheid te geven om alle lands-comptabelen (iedereen dus die staatsgelden beheert, zoowel den minister als andere beambten) geregtelijk voor hare vierschaar te roepen en tot het geven van rekening en verantwoording te dwingen? Bedoelde men iets dergelijks bij eene nadere wet vast te stellen? Immers neen; zooveel magt wilde niemand aan de rekenkamer inruimen. Maar wat beteekenen dan de woorden: *behoorlijke rekening en verantwoording te* VORDEREN *van alle bijzondere lands-comptabelen en anderen?* Het is moeijelijk te verklaren voorwaar; begrijp eens de woorden van personen, die zich zelve gewoonlijk niet begrijpen! De meening

(1) Het artikel luidt: » Er zal eene Algemeene Rekenkamer zijn, ten einde jaarlijks de rekening van ontvangst en uitgaven der verschillende departementen van algemeen bestuur op te nemen en te liquideren, mitsgaders behoorlijke rekening te vorderen van alle bijzondere lands-comptabelen en anderen, alles achtervolgens zoodanige instructiën als bij de wet zullen worden vastgesteld. De leden dezer Rekenkamer, welker bezoldiging door de wet geregeld wordt, worden zooveel mogelijk uit al de provinciën genomen, en voor hun leven aangesteld. — Bij vacature zendt de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene nominatie van drie personen aan den koning, welke daaruit de verkiezing doet.”

echter schijnt te zijn, dat de Rekenkamer, *daartoe geautoriseerd door den koning of de ministers*, bevoegd zijn zou om rekenschap te vorderen van alle mindere rekenpligtige ambtenaren.

Moest men de woorden in eenen wezenlijk constitutionelen zin opnemen, zoo zou er uit voortvloeijen dat de Rekenkamer geregtigd zou worden, om, bij voorbeeld, van den minister van buitenlandsche zaken rekening en verantwoording te vorderen van gelden aan hem bewilligd voor zekere bepaalde op zijn budget voorkomende posten, als voor den gezant en *secretaris van legatie te Berlijn*.

Wat hebt gij, zou dan de Rekenkamer aan den heer VERSTOLK kunnen vragen, gedaan met de gelden, bewilligd voor eenen secretaris van legatie, die niet aanwezig is en reeds jaren lang niet aanwezig was? — En naardien er hier niet van *bescheidenlijk verzoeken*, maar van *vorderen* wordt gesproken, zoo zou de Rekenkamer ook een dwangregt moeten hebben tegen den minister, als hij weigerde of in gebreke bleef de gevorderde rekening en verantwoording te geven. Bedoelde men iets dergelijks! *Ne somnio quidem cogitabant.*

En dan dat regt *aan den koning* gegeven, om uit eene nominatie van drie personen de verkiezing te doen! Wat had de koning hier te verkiezen? Waarom moesten de ministers invloed hebben op de zamenstelling van een kollegie, bestemd *om hen te controleren?* Och! hieraan werd waarschijnlijk niet eens gedacht. Men volgde de gewone routine, om den koning overal in te betrekken, om niets te doen zonder den koning, dat is, *zonder de ministers;* want deze zijn het natuurlijk die door Z. M. zullen worden geraadpleegd. En dan die even *routinière* en bekrompen bepaling *dat de leden der Rekenkamer zoo veel mogelijk uit alle provinciën zullen worden genomen*. Dat erbarmelijke provincialismus! Goede hemel, laat al de leden der Rekenkamer uit Drenthe worden genomen, zoo Drenthe de geschiktste personen oplevert! Wat raakt het de natie in welke provincie de leden der Rekenkamer geboren zijn? Behoorde de Kamer bij het opmaken der nominatie niet uitsluitend te vragen: Wie is de geschiktste, door karakter, bekwaamheid, ijver? — Moeten zulke gewigtige ambten worden beschouwd als *vetjes*, ponds-ponds onder de provinciën te verdeelen!

»Vroeger was en thans nog is — zegt de heer BEVIUS — de Algemeene Rekenkamer een ligchaam, hetwelk door het onbepaalde en onvolledige zijner wettelijke instructiën en het stilzwijgen der grondwet, zoo wel als door den nadeeligen invloed der amovibiliteit zijner leden, geheel afhankelijk was van de regering en inderdaad niet anders dan de boekhouder van de onderscheidene departementen van algemeen bestuur, de nacijferaar van die rekenpligtige stukken, welke men haar wel wilde toevertrouwen, en waartoe een heir van 50 à 60 ambtenaren benoodigd was, om eenige kleine fouten te vinden, die jaarlijks niet het bedrag uitmaakten van het traktement van den minste dier ambtenaren."

Zoo keurig werden de duur opgebragte nationale gelden besteed! — En wij hadden toch immers eene Kamer van »vertegenwoordigers", door de provinciale staten gekozen! — Het spreekt dan ook van zelf, dat het goede volk steeds blijft wenschen naar het voortdurend behoud derzelfde »vaderlandsche instellingen."

(*Vervolg hierna.*)

Mengelwerk.

Het Russische leger.

III. De Officieren.

(Slot.)

De buitengewoon-snelle bevordering in het Russische leger is voornamelijk oorzaak, dat er, behalve de inboorlingen, ook nog zoo veel vreemde officieren in Russische dienst overgaan. Er zijn er uit alle volken van Europa, vele Spanjaarden, Franschen, Portugezen, Italianen, Zweden en Engelschen. In het leger te lande zijn van de vreemdelingen de Duitschers verreweg de talrijksten, zoowel Duitschers uit de Russisch-Duitsche provinciën, als vreemde Duitschers. De helft van alle Russische overwinningen zijn onder het opperbevel van eenen Duitscher bevochten. Vooral vindt men bij de artillerie zeer veel Duitschers. De meeste Duitsche generaals zijn uit Esthland; de halve Duitsche adel van die provincie prijkt in de Russische officiers-uniform. De Esthlanders onderscheiden zich door moed en militairen geest, maar overtreffen in militaire gestrengheid en hardheid zelfs nog de nationale Russen. De generaals, die het meest door de soldaten gevreesd worden, zijn Esthlanders. Men vindt ook zeer veel Zweden in het Russische leger, en niet weinig Franschen. Op verschillende tijden gingen geheele troepen Fransche ingenieurs tot het Russische leger over, en plantten dus romanische namen onder de slavonische familiën. De marine in de Zwartezee wemelt van Grieksche officiers, even als de marine in het noorden van Engelschen en Hollanders. De Russen stellen gaarne, waar zij maar kunnen, aan vreemdelingen hunne dienst open, en het is een zeer gewoon dat vreemde officiers, die door een of ander toeval naar Petersburg worden gevoerd, aldaar bevallen, en de schitterende aanbiedingen welke men hun doet, aannemen. Vele Pruissische officieren dienen slechts in het Russische leger, om spoedig eenen rang te krijgen, en dan, zoo mogelijk met denzelfden rang, in het vaderlandsche leger terug te keeren. Eene statistiek van het Russische leger, waaruit men zijne zamenstelling in alle deelen naauwkeurig leerde kennen, zou allerbelangrijkst zijn.

De rang, de ordelinten, medaljes, kruisen, de lof des keizers en der maarschalken, de gouden degen »*dla chrabrosti*" (voor dapperheid) (1) zijn de eenige uiterlijke aanlokselen, die de Russische officieren aan de dienst verbinden. »Goed gedecoreerd" (2) en »goed betiteld" keeren zij uit alle veldtogten terug, maar ook slecht bezoldigd en na velerhande ongemakken; want voor het overige is de Russische dienst voor de officieren niet minder moeijelijk dan voor de soldaten. De vreesselijk strenge tucht treft hen even zeer als de soldaten, en is voor hen, met betrekking tot hunne uniform en levenswijze, even zoo onaangenaam en lastig. Zelfs de hoofdofficieren moeten zich, ook in de afgelegenste provincie-steden, in volle uniform, vertoonen; de gemakkelijke muts in plaats van de tschako is hun slechts in zekere naauwkeurig voorgeschrevene gevallen geoorloofd. De ongemakken en ontberingen, op marsch, zijn voor den niet rijken officier even drukkend, daar zijn inkomen, waardoor hij zich eenige levensgemakken zou kunnen verschaffen, uitermate gering is.

Over het algemeen kan men aannemen, dat het inkomen der Russische officieren twee- tot driemaal kleiner is, dan bij de meeste andere Europische legers, even als de soldij der gemeenen zes-, tot achtmaal kleiner is. Het volgende overzigt toont het inkomen der Russische infanterie-officieren aan. Bij de artillerie en kavallerie is het iets, bij de garde aanzienlijk hooger. Maar men moet hierbij opmerken, dat ieder hoogere officier dubbele toelage trekt, ten eerste voor zijnen rang en ten tweede voor zijne werkelijke dienst. De toelage voor zijnen rang ontvangt hij, al is hij niet in actieve dienst, even als hij den rang zelven voortdurend behoudt; zoodat een officier, die in eene burgerlijke betrekking treedt, en, bij voorbeeld, gouverneur eener provincie wordt, vooreerst de toelage voor zijnen officiersrang ontvangt, en daarenboven die van gouverneur trekt. De titels der officieren zijn gedeeltelijk nationaal-Russisch, gedeeltelijk Fransch en Duitsch.

De gemeene soldaat krijgt 12 roebels (ongeveer 6 gulgen) jaarlijks; de onderofficier 24 roebels; de *praportschik* (vaandrig) 450 roebels; de *podporutschik* (tweede luitenant) 510 roebels; de *porutschik* (eerste luitenant) 600 roebels; de staf-kapitein 700 roebels; de kapitein 750 roebels; de majoor trekt *po tschinnu* (voor zijnen rang als majoor) 875 roebels, *po dolshnosti* (voor zijne dienst) namelijk als hij werkelijk een bataljon kommandeert, 1000 roebels. Een majoor, die aan het hoofd van een bataljon staat, krijgt dus gezamenlijk 1875 roebels. Die gelden *po dolshnosti* worden ook »tafelgelden" genoemd. De *podpolkownik* (luitenant-kolonel, van het Russische woord *polk*, regiment) krijgt *po tschinnu* 1000 roebels: als hij een bataljon kommandeert, nog bovendien *po dolshnosti* of *tafelgeld* 1000 roebels. Als hij een regiment kommandeert 3000 roebels. De »*Polohwnik* (kolonel) als zoodanig, of *pò tschinnu* 1200 roebels. Als hij een regiment kommandeert voor de actieve dienst, of *po dolshnosti* 3000 roebels, te zamen 4200 roebels of ongeveer 2100 gulden. De generaal-majoor, voor zijnen rang 2000 roebels. Als hij eene brigade (2 regimenten) kommandeert 4000 roebels tafelgeld. Als hij eene divisie (3 brigaden of 6 regimenten) kommandeert 6000 roebels tafelgeld. De luitenant-generaal *po tschinnu* 3000 roebels, *po dolshnosti* als divisie-chef 6000 roebels, als bevelhebber van een korps, dat in Rusland altijd uit 60,000 man bestaat, 10,000 roebels. De »*General ot infanterie*, generaal der infanterie, *po tschinnu* 4500 roebels, als korps-generaal 10,000 roebels. Te zamen voor een generaal der infanterie 14,5000 roebels, of ongeveer 7,300 gulden.

Het blijkt uit dit overzigt dat de generaal twintigmaal meer trekt dan de kapitein, en de vaandrig veertigmaal meer dan de gemeene soldaat. Aan velen van die officiersplaatsen zijn intusschen nog eene menigte geoorloofde en ongeoorloofde emolumenten verbonden. Het meest brengen de posten van korps-kommandant, regiments- en kompagnie-chef op. De provisiën, mondvoorraad enz., hetzij in natura, of de daarvoor bestemde gelden, worden namelijk door den generaal-kwartiermeester aan de korps-kommandanten overhandigd, en door dezen niet aan de divisiën en brigaden, maar terstond aan de regimenten, en van de regimenten niet aan de bataljons, maar terstond aan de kompagniën uitgedeeld; zoodat gevolgelijk de luitenant-generaal, generaal-majoor, luitenant-kolonel, majoors, enz., niets met die uitdeeling te doen hebben, maar alleenlijk de korps-generaals, de kolonels, en kapiteins. De door de regering tot aankoop van laken, brood, hooi, enz, bestemde gelden, zijn in den regel naar eenen algemeenen, niet karigen maatstaf vastgesteld. Het hooi, brood, gort, enz., zijn echter somtijds in vele provinciën buitengewoon goedkoop. Het overschot van den prijs verrekenen de kolonels, de kapiteins, enz. alsdan ten beste hunner private beurzen, welke zij bovendien, zoowel door de regering te bedriegen, als door de voor de soldaten bestemde portiën te bekrimpen, nog veel bevoordeelen. Op die wijze is het bevel over een Russisch *Polk*, vooral in de goedkoope zuidelijke provinciën, eene bron van aanzienlijke inkomsten. De Russische officieren blijven om die rede gaarne zoo lang mogelijk op de bovengenoemde rangen staan, terwijl zij de tusschenliggende graden van majoor, luitenant-kolonel, liefst zoo spoedig mogelijk overspringen.

Terwijl dus in de hoogere rangen de grootere toelagen door allerlei bijkomende voordeelen nog grooter worden, gaat het in de lagere graden omgekeerd: de buitendien reeds geringe belooning wordt nog onder allerlei titels besnoeid. De lijst van al de 10 en 20 en 30 en 40 kopeken, die voor borstels, krijt, schoenen, brood enz. van de 12 roebels van den gemeenen soldaat nog afgaan, is ongelooflijk lang, zoodat, na aftrek van dat alles, de officieren naauwelijks zooveel aan hunne arme soldaten overlaten, dat zij twee of driemaal 's jaars eenen borrel kunnen koopen. — Het inkomen der garde is aanzienlijker, maar niettemin zoo weinig evenredig aan den staat, dien een garde-officier, naar zijnen rang, onder zijne kameraden in de dure residentie-stad moet voeren, dat slechts bemiddelde jonge lieden in de garde kunnen dienen. Zekerlijk komen er ook velen in, die minder rijk zijn dan de SCHEREMETIEWS, DEMIDOWS, enz, maar deze leven dan grootendeels op kosten van de laatsten, zoodat er garde-regimenten zijn, waarvan het halve officiers-korps op paarden van eenen SCHEREMETIEW gezeten zijn. De garde, ofschoon het ijdelste korps, dat zich slechts bij revuën en manoeuvres onderscheidt, is niettemin het meest bevoorregte. Niet alleen is hun inkomen grooter, en zijn zij bij voorkeur met sterren versierd; niet alleen zijn al hunne kazernen, hospitalen en magazijnen het best ingerigt, — maar ook in rang zijn zij altijd twee graden op de overigen vooruit, zoodat een kapitein der garde gelijk staat met een luitenant-kolonel der linie, een majoor met eenen kolonel, enz. Wanneer dus een garde-officier zich bij de linie laat »overvoeren" dan wordt hij, als hij majoor was en een bataljon kommandeerde, bij de linietroepen kolonel en krijgt een regiment. Dit »overvoeren" of »verzoeken om overgeplaatst te worden" van het eene korps naar het andere is eene eigendommelijke Russische uitvinding, die zeer dikwijls wordt toegepast, daar de verschillende soorten van wapenen nergens minder zijn afgezonderd dan in Rusland. Het algemeene gevoelen, dat ook in eenen hoogen graad verwezenlijkt wordt, is, dat iedereen voor alles geschikt is; zoo laat een officier zich nu eens uit de infanterie bij de kavallerie »overvoeren" dan uit de artillerie bij de infanterie, dan uit de marine bij het leger te land, en dan weder verzoekt hij uit de linie bij de garde te worden overgeplaatst. Ja even dikwijls worden zij, gelijk reeds boven is aangemerkt, uit de krijgsdienst in het burgerlijke

(1) De gouden degen is in het Russische leger eene zeer gewone belooning voor dapperheid. Het is eene sierlijke degen met gouden hangkettenen, en met het opschrift: »dla chrabrosti." Gewoonlijk verkoopen de officieren den degen en dragen slechts een klein afbeedsel in miniatuur, even als ieder andere decoratie, op de borst.

(2) Dit is eene karakteristieke uitvinding. Men zegt, bij voorbeeld: »de garde is dienmaal goed gedecoreed uit Polen teruggekomen;" of »de Finsche jagers kwamen slecht gedecoreed uit Turkije terug." — Men ziet hieruit, dat die kleurige linten en gouden sterren slechts uiterlijke sieraden geworden zijn.

»overgevoerd." Men vindt gevolgelijk in het Russische leger officieren, die reeds bij alle wapenen hebben gediend, dan de piek, dan de sabel, het geweer, de kanonnen en den garde-degen voerden; zich nu eens te voet, dan weder te paard of op de schepen bewogen. Zij verkrijgen op die wijze eene zeer uitgebreide kennis van de dienst in het geheele leger.

»Kennis van de dienst" in het Russisch »sluschbu snatj," letterlijk »de dienst kennen," dat is de hoogste wetenschap waarnaar een Russisch officier streeft. »On otschen charascho sluchbu snajet — hij kent de dienst door en door," is eene loftuiting, die men ieder oogenblik door hem hoort bezigen. Iets dergelijks, als: »hij heeft eene goede taktiek" »hij is een kundig officier" hoort men bijna nooit. Deze enkele spreekwijze: »de dienst naauwkeurig te kennen" — die zij overigens ook van hunne priesters gebruiken, bij voorbeeld: »die priester verrigt den dienst zeer naauwkeurig" — duidt de geheele uiterlijke rigting van het Russische krijgswezen aan; en men kon er een boek over schrijven, om deze spreekwijze op te helderen, en aan te toonen, wat er al in de kleeding, in naauwkeurigheid, in de houding, zelfs in de stem eens officier, toe behoort, en welke kennis van ieder knoopsgat, van iederen spijker in de schoenzolen hij moet bezitten, om die loftuiting te verdienen: »on charascho sluschbu snajet."

Zoo als in Duitschland door wijsgeerige studiën, is in Rusland reeds menigeen door zijne dienstkennis krankzinnig geworden. In de nabijheid van Petersburg leefde een oud uitgediende kolonel, die reeds lang zijn ontslag in den zak had, maar toch liet hij nog ieder uur van den dag even naauwgezet voorbijgaan, alsof hij bestendig in het veld lag. Al zijne bedienden had hij op militairen voet gekleed en geëxcerceerd, en ieder berigt, hetzij over den toestand zijner kudden of de gezondheid zijner vrouw, of de uitnoodiging van eenen zijner buren op de thee, moest hem als een militair rapport worden medegedeeld; ieder bevel tot oprigting van eenen zwijnenstal of om een rok bij zijnen kleermaker te bestellen, werd als een krijgsbevel door hem uitgevaardigd. Als hij eenen brief ontving met het adres: »Jewo wuissokoblagorodije milostiwomu gossidariu polkowniku (den hoogwelgeboren genadigen heer kolonel)" dan hield hij bij het woord *polkownik* op, plaatste zich in postuur, zette den grooten gepluimden hoed op, en genoot de lezing van het adres nog eenige malen tot aan het woord *polkownik*. Den inhoud van den brief liet hij dikwijls ongelezen. Hij was den geheelen dag in parade-uniform gedost, en marcheerde daarmede bestendig voor eenen grooten spiegel op en neder, die hij met dit doel in zijn kabinet had laten plaatsen. Hier stapte hij voor zijn eigen beeld op en neer, daarbij zelve voor zijne chefs en onderhoorigen tevens, spelende. Als zijn kamerdienaar hem des morgens koffij bragt, kommandeerde hij hem reeds dikwijls in de deur: »darom schagom, gezwinde pas, voorwaarts marsch? halt! geweer bij de voet!"— Den dans kon hij niet dulden, en walsen of écossaises mogten in zijn huis geen plaats vinden, dewijl hetzelve ongeschikte wijzen om op te marscheren waren. Hij zelve marscheerde altijd, zelfs nog des avonds als hij naar bed ging, en alle handelingen verrigte hij in zekere afgemeten tempos. Des nachts droomde hij van revuën, parades en manoeuvres, en kommandeerde overluid: »na plätscho rushio! op schouder het geweer! en dergelijken. En als zijne vrouw zich dan beklaagde: »ach, lieve man, ik kan niet slapen," dan antwoordde hij: »lieve vrouw, gij verstaat niets van de dienst. — Als hij bij zijne bedienden in de keuken, of zijnen koetsiers in den stal kwam, en alles in goede orde vond, dan zeide hij, even als voorheen bij de revue van zijn regiment, als hij de uniformen en geweren in goeden staat vond; »charassho rebatui! Goed, mijne kinderen," en de bedienden en stalmeester moesten dan, even als vroeger het regiment, in koor, met donderde stemmen invallen: »wij danken u hoog welgeboren voor den lof, wij zullen het een andermaal nog beter maken." Als hij van een uitstapje terugkeerende, voor zijn kasteel aankwam, dan moesten al zijne onderhoorigen verzameld zijn, en hem met »hurrah" ontvangen.

Er zijn in Rusland vele zulke door de exerceer- en paradeer-zucht geheel uit het evenwigt gebragte uniformmenschen. — Overigens behooren de Russische officieren over het algemeen tot de aangenaamste menschen in den omgang. Zij zijn zeer beschaafd, bezitten veel talenten, zijn alle een weinig muzikaal, hebben eenige kennis van alle literaturen van Europa, dansen uitmuntend, verkeuvelen gaarne onder eene pijp tabak, die zij op de Turksche wijze rooken, het eene uurtje na het andere, zijn bij al hunne trijmpedigheid uiterst bescheiden, die eerste deugd in het gezellige leven, en onze dames zullen zich met hen uitmuntend amuseren, als zij eenmaal in Duitschland komen. Het verlangen der Russen daarna, en hunne hoop daarop, is veel grooter en sterker dan onze vrees daarvoor.

Correspondentie.

Wij ontvangen voortdurend artikelen, waarin Nederlanders zich, ten antwoord op het stuk: *de Nederlander in het algemeen*, als alleruitmuntendste en smakelijkste menschen afschetsen. De nederigheid schijnt ons te verbieden dat een Nederlandsch blad zulke stukken plaatse. Wij durven onze lezers geen *Eau d'Eigenlof* aanbieden.

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 3 Mei 1El 5 Palm 0 Duim; gew. 0 Duim hger. 0 D.

Beursberigt.

Effecten-Societeit ten $4\frac{1}{2}$ ure.

Zondag 2 Mei.

Uitgezonderd in coupons-Ardoin, waarin een enkel postje à 19 pCt. is gedaan, was er heden in fondsen geen affaire.

Integralen $51\frac{11}{16}$; Kansbiljetten $25\frac{7}{16}$; Ardoins $22\frac{1}{16}$. Dito Coupons 19 pCt.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.